

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/68/2018
Identifikačné číslo spisu:	7112205664
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Ľalík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7112205664.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Bytový podnik mesta Košice, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Južné nábrežie 13, IČO: 44 518 684, proti žalovanému Q. Š., bývajúcemu v O., F.M. X, zastúpeného JUDr. Milanom Knopom, advokátom v Košiciach, Krmanova 1, o zaplatenie 1 187,36 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 24 C 190/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. októbra 2017 sp. zn. 1 Co 481/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I v poradí druhým rozsudkom z 22. marca 2016 č. k. 24 C 190/2012-152 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 187,36 eur spolu s úrokmi z omeškania špecifikovanými vo výroku rozsudku z titulu nedoplatku na nájomnom a nedoplatku z vyúčtovania nákladov za služby spojené s užívaním bytu za rok 2009 a náhradu trov konania vo výške 489,10 eur k rukám zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný je výlučným nájomcom bytu č. XX na O. J. X v O. a žalobca na základe zmluvy o výkone správy majetku mesta Košice, v zmysle ktorej mu mesto Košice ako vlastník a prenajímateľ bytov (vrátane bytu, ktorý bol predmetom nájmu v tomto konaní) zverilo správu mestského majetku v súlade so zákonom o majetku obcí, je oprávnený konať v mene mesta a povinný samostatne vo vlastnom mene a na účet mesta (vlastníka) uplatňovať a vymáhať pohľadávky z nezaplateného nájomného a úhrad spojených s užívaním prenajatých bytov. Keďže z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný nezaplatil nájomné za rok 2009 vo výške 692,36 eur a nedoplatok z vyúčtovania nákladov za služby spojené s užívaním bytu za rok 2009 vo výške 495,- eur, podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel. Súd nezistil splnenie zákonných podmienok pre vznik nároku na odpustenie alebo zľavu z nájomného a úhrad za plnenia poskytovaných s užívaním bytu a obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdeniach, že ak žalobca trvá na zaplatení nájomného a nedoplatku z vyúčtovania nákladov napriek tomu, že v rozhodnom období byt neužíval resp. nie vlastnou vinou nemohol užívať, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, vyhodnotil ako neopodstatnenú.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom z 11. októbra 2017 sp. zn. 1 Co 481/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil a vec správne právne posúdil, a s odôvodnením jeho rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil. Počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie, a odvolacie námietky žalovaného vyhodnotil ako nedôvodné.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Namietal, že tento rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože podľa jeho názoru je v rozpore s dobrými mravmi, ak žalobca od neho požaduje nájomné a úhradu za plnenia spojené s užívaním bytu za situácie, keď sa byt dostal do dezolátneho a neužívateľného stavu, na čom on nenesie žiadnu vinu, a keď mu správaním žalobcu a porušením jeho zákonných povinností, ktoré mu vyplývajú z postavenia prenajímateľa, bolo znemožnené byť riadne užívateľ. Skutočnosť, že uvedená situácia je v rozpore s dobrými mravmi, bola súdmi právoplatne konštatovaná v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 18 C 4/2012 (v ktorom si žalobca uplatňoval ten istý nárok, avšak za iné obdobie), a preto súdy boli na ňu ako na prejudiciálnu otázku v prejednávanej veci povinné prihliadnuť. Pokiaľ súdy nižších inštancií túto prejudiciálnu otázku posúdili odlišne, odklonili sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, vyjadrenej v rozhodnutiach 1 Cdo 133/2009 a 1 Cdo 44/2010. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba ako procesne neprípustné odmietnuť.

7. V prejednávanej veci žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

8. Z ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. ale vyplýva, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 422 ods. 2 C.s.p. na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

9. V danom prípade predmetom dovolacieho konania je výrok o peňažnom plnení vo výške 1 187,36 eur (bez ohľadu na príslušenstvo), preto rozhodujúcim pre záver o prípustnosti podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. bolo posúdenie, či predmetný spor je sporom s ochranou slabšej strany alebo nie, pretože v prvom prípade majetkový cenzus, ktorý limituje prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia (§ 422 ods. 1 C.s.p.), je vo výške sumy dvojnásobku minimálnej mzdy a v druhom prípade dosahuje sumu desaťnásobku minimálnej mzdy, kedy by bola prípustnosť dovolania žalovaného vylúčená. Žalovaný v dovolaní tvrdí, že predmetný spor je spotrebiteľským

sporom (sporom s ochranou slabšej strany, v ktorom žalobca vystupuje ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ), a tak pre posúdenie prípustnosti jeho dovolania prichádza do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu (t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy) v zmysle ustanovenia § 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Dovolací súd sa však s jeho tvrdením nestotožnil a dospel k záveru, že rozhodovaný spor nie je spotrebiteľským sporom tak, ako ho definuje § 290 C.s.p., a preto nie je možné aplikovať ustanovenie § 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

10. Z ustanovenia § 290 C.s.p. vyplýva, že spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pričom dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka), a spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

11. V danom prípade si žalobca v konaní uplatňuje nárok na zaplatenie dlžného nájomného a nedoplatku z výúčtovania nákladov za plnenia spojené s užívaním bytu. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný je výlučným nájomcom predmetného bytu, ktorý mu bol v roku 1988 pridelený do užívania ako služobný (vojenský) byt a v zmysle vtedajšej právnej úpravy mu vzniklo právo osobného užívania tohto bytu. Po nadobudnutí účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník, t. j. od 1. januára 1992, sa toto osobné užívanie v zmysle § 871 ods. 4 Občianskeho zákonníka transformovalo na nájom. Z uvedeného teda nevyplýva, že by pri vzniku nájomného vzťahu zmluvné stranami mali postavenie obdobné dnešnému postaveniu spotrebiteľa a dodávateľa. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že vlastníkom predmetného bytu je mesto Košice a žalobca len ako správca majetku mesta uplatňuje práva vyplývajúce z nájomného vzťahu, pri správe majetku mesta vykonáva právne úkony v mene mesta a majetok, ktorý nadobúda, sa stáva vlastníctvom mesta (porov. § 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí). Pokiaľ aj žalobca má v obchodnom registri zapísaný predmet činnosti „prenájom nehnuteľností spojený s poskytovaním iných než základných služieb“, táto činnosť je podnikateľskou činnosťou - živnosťou len vtedy, ak sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájomom (§ 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní), ako napríklad stravovacie služby a pod. V opačnom prípade (tak ako je tomu aj v prejednávanej veci), ak prenajímateľ garantuje výhradne služby základné, nedôjde k naplneniu znakov živnosti, predmetný právny vzťah nebude spadať pod režim spotrebiteľskej nájomnej zmluvy a o podnikanie v súvislosti s nájomom bytu nepôjde. Z uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že nájomný vzťah medzi stranami sporu, z ktorého žalobca vyvodzuje svoj žalobou uplatňovaný nárok, nemá spotrebiteľský charakter, žalobca v ňom nemá postavenie dodávateľa (ktorý by konal v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a žalovaný postavenie spotrebiteľa, a preto v danom prípade nemožno aplikovať osobitné ustanovenie o nižšom majetkovom cenzu pre spory s ochranou slabšej strany (§ 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), ale všeobecné ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

12. So zreteľom na uvedené, pokiaľ žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., dovolací súd konštatuje, že v danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu, či napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ C.s.p. V prejednávanej veci výška peňažného plnenia (bez ohľadu na príslušenstvo), ktoré je predmetom dovolacieho konania, predstavuje sumu 1 187,36 eur, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 29. februára 2012), je 3 272,- eur (porov. § 1 písm. a/ nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 343/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2012). Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p. pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovaného v zmysle § 422 C.s.p. vylúčená.

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

14. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.